

SPIS TREŚCI

TABLE OF CONTENTS

INHALTSVERZEICHNIS

Od Redakcji [From the Editing Staff / Von der Redaktion]	5
---	---

ARTYKUŁY I MATERIAŁY

ARTICLES AND MATERIALS

BEITRÄGE UND MATERIALIEN

Bartosz Janczak , Generał bryg. Jerzy Grobicki (1891–1972) – niepokorny kawalerzysta, ocalony od zagłady katyńskiej	11
Colonel Jerzy Grobicki in the Soviet captivity (Summary)	32
Oberst Jerzy Grobicki in sowjetischer Gefangenschaft (Zusammenfassung) ...	32
Piotr Stanek , Jeńcy wojenni i internowani w Kreuzburgu (Kluczorku) w latach 1939–1945	33
The prisoners-of-war and interned in Kreuzburg (Kluczork) in the years 1939–1945 (Summary)	52
Kriegsgefangene und Internierte in Kreuzburg (Kluczork) 1939–1945 (Zusammenfassung)	52
Grzegorz Kulka , Sądownictwo honorowe w oflagach – przyczynek do badań	55
Courts of honour in oflags – a contribution to research (Summary)	70
Ehrengerichtbarkeit im Oflag – ein Forschungsbeitrag (Zusammenfassung) ..	70
Reinhard Otto, Rolf Keller, Jens Nagel , Radzieccy jeńcy wojenni – liczby i skala problemu	71
Soviet Prisoners-of-War – numbers and the scale of the problem (Summary) ..	92
Sowjetische Kriegsgefangene – Zahlen und Dimension (Zusammenfassung)	93

**ARCHIWUM
ARCHIVES
ARCHIVMATERIAL**

Małgorzata Klasicka , Wojenna korespondencja Andrzeja i Krystyny Mystkowskich.....	97
The wartime correspondence of Andrzej and Krystyna Mystkowski (Summary)	115
Kriegskorrespondenz von Andrzej und Krystyna Mystkowski (Zusammenfassung)	116

WSPOMNIENIA I RELACJE

MEMOIRS AND RELATIONS

LEBENSERINNERUNGEN UND ZEITZEUGENBERICHTE

Anna Bojar-Fijałkowska , Wspomnienie o Ojcu – Gracjanie Bojarze-Fijałkowskim [<i>Memories of Gracjan Bojar-Fijałkowski / Erinnerungen an Gracjan Bojar-Fijałkowski</i>]	119
Dariusz Szymczyk , Zbigniew Makowiecki w obozach jenieckich Wehrmachtu [<i>In the Wehrmacht-run POW camps / In Gefangenenlagern der Wehrmacht</i>]	125
Alexandra Viatteau , Generał Bernard Stanisław Mond w odnalezionych relacjach, wspomnieniach, archiwach i korespondencji [<i>Around the captivity of General Bernard Stanisław Mond / Die Gefangenschaft von General Bernard Mond</i>]	145

RECENZJE I OMÓWIENIA

REVIEWS AND DISCUSSIONS

REZENSIONEN UND BESPRECHUNGEN

Robert Rozett , <i>Conscripted Slaves: Hungarian Jewish Forced Laborers on the Eastern Front during Second World War</i> [Zmobilizowani niewolnicy: Węgierscy robotnicy przymusowi żydowskiego pochodzenia na froncie wschodnim podczas drugiej wojny światowej / Mobilgemachte Sklaven: Ungarische jüdische Zwangsarbeiter an der Ostfront im Zweiten Weltkrieg], Yad Vashem, Jerusalem 2013, 288 s. (Witold Mędykowski)	165
Beata Gałek , <i>Starobielsk. Obóz jeniecki NKWD wrzesień 1939–maj 1940</i> [Starobilsk. The NKWD-run POW Camp September 1939 – May 1940 / Das NKWD-Arbeitslager Starobilsk. September 1939 bis Mai 1940]. Wydawnictwo: Rytm, Warszawa 2014, 446 s. + il. (Bartosz Janczak)	175

- Maryla Fałdowska, *Obóz polskich jeńców wojennych w Kozielsku (wrzesień 1939–maj 1940)* [*The Camp for Polish POWs in Kozelsk / Das Gefangenenerlager Koselsk für polnische Kriegsgefangene*]. Wydawnictwo: Instytut Nauk Społecznych i Bezpieczeństwa Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach, Siedlce 2013, 399 s. (**Piotr Stanek**)... 181

SPRAWOZDANIA

REPORTS

BERICHTE

- Konferencja naukowa pt. „Wokół Tragedii Górnośląskiej. Rozważania – analizy – polemiki” – Opole, 19 marca 2014 r. [Scientific conference „Around the Tragedy of Upper Silesia. Considerations – analyses – polemics”, Opole, 19 March 2014 / Wissenschaftliche Fachtagung „Rund um die Oberschlesische Tragödie. Betrachtungen – Analysen – Polemiken” – Opole, 19. März 2014] (współorganizatorzy: Samorząd Województwa Opolskiego, Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim) (**Piotr Stanek**) 187
- Sesja edukacyjna pt. „Jeśli nie pamięć, to co? Edukacja w miejscach pamięci narodowej” Łambinowice, 10 czerwca 2014 r. [Educational session „If not memory, then what? Education in sites of national remembrance”, Łambinowice, 10 June 2014 / Bildungstagung „Wenn nicht Gedenken, was dann? Bildung an nationalen Gedenkstätten – Łambinowice, 10. Juni 2014] (**Małgorzata Klasicka**) 191
- Sesja naukowa pt. „Historia i pamięć. Jeńcy wojenni na Śląsku Opolskim w czasie I wojny światowej”, Opole, 16 września 2014 r. [Scientific seminar „Prisoners-of-War in the years of the First World War in Opole Silesia”, Opole, 16 September 2014 / Fachseminar „Kriegsgefangene des Ersten Weltkriegs im Oppelner Schlesien – Opole, 16. September 2014] (**Renata Kobylarz-Buła**) 195

Z ŻAŁOBNEJ KARTY

OBITUARY

NACHRUF

- Stefan Bałuk (1914–2014) (**Renata Kobylarz-Buła**) 201
- Zofia Książek-Breguła (1920–2014) (**Renata Kobylarz-Buła**) 207
- Róża Bednorz (1920–2014) (**Violetta Rezler-Wasielewska**) 213

KALENDARIUM
CALENDAR OF EVENTS
KALENDER

Kalendarium łambinowickie (styczeń–grudzień 2014) [Łambinowice
calendar of events (January–December 2014) / Das Łambinowicer
Kalendarium (Januar bis Dezember 2014)] (**Iwona Biegun**) 223

SPIS ILUSTRACJI

Bartosz Janczak, Generał bryg. Jerzy Grobicki (1891–1972) – niepokorny kawalerzysta, ocalony od zagłady katyńskiej

1. Major dypl. Jerzy Grobicki (1921) 11
Źródło: Narodowe Archiwum Cyfrowe, sygn. 1-W-133
2. Rodzina Grobickich przed domem oficerskim w Brodach. Od lewej stoją: syn Aleksander, żona Anna i pplk dypl. Jerzy Grobicki, Brody 1929 r. 15
Źródło: Centralna Biblioteka Wojskowa, Rkps 342, Spuścizna gen. Jerzego Grobickiego
3. Święto pułkowe 1. Pułku Szwoleżerów w Warszawie. Pułkownik Jerzy Grobicki w pierwszym rzędzie, trzeci od lewej. Warszawa 1931 r. 15
Źródło: Narodowe Archiwum Cyfrowe, sygn. 1-W-1362-3

Piotr Stanek, Jeńcy wojenni i internowani w Kreuzburgu (Kluczbork) w latach 1939–1945

1. Jeńcy francuscy w Oflagu VIII A Kreuzburg 43
Źródło: ACMJW, Muzealia, sygn. 2507
2. Jeńcy francuscy, grający w piłkę, Oflag VIII A Kreuzburg 44
Źródło: ACMJW, Muzealia, sygn. 2506
3. Odnowiona część b. oflagu i ilagu (płyta pamiątkowa po lewej stronie od wejścia) 51
Fot. Piotr Stanek, 2011 r.

Małgorzata Klasicka, Wojenna korespondencja Andrzeja i Krystyny Mystkowskich

1. Państwo Mystkowsy przed wojną 99
Źródło: Zbiory Jana Mystkowskiego
2. Porucznik Andrzej Mystkowski w niewoli niemieckiej 103
Źródło: Zbiory Jana Mystkowskiego
3. Krystyna Mystkowska czyta listy od męża 109
Źródło: Zbiory Jana Mystkowskiego

Anna Bojar-Fijałkowska, Wspomnienie o Ojcu – Gracjanie Bojarze-Fijałkowskim

1. Porucznik legionów Gracjan Bojar-Fijałkowski 120
Źródło: Zbiory własne autorki

Dariusz Szymczyk, Zbigniew Makowiecki w obozach jenieckich Wehrmachtu

1. Zbigniew Makowiecki w sztuce Adwokat i różę, autorstwa Jerzego Szaniawskiego – Oflag II E Neubrandenburg, 1942 133
Źródło: Zbiory Zbigniewa Makowieckiego
2. Porucznik Włodzimierz Lipczyński i ppor. Zbigniew Makowiecki 10. Pułk Dragonów (1. Dywizja Pancerna – dowódca gen. Stanisław Maczek)..... 140
Źródło: Zbiory Zbigniewa Makowieckiego
3. Zbigniew Makowiecki z żołnierzami Batalionu Dragonów 10. Brygady Kawalerii Pancernej w Świątoszowie 142
Źródło: Zbiory Zbigniewa Makowieckiego
4. Zbigniew Makowiecki podczas Świąta Pułkowego, maj 2010 142
Źródło: Zbiory Zbigniewa Makowieckiego

Alexandra Viatteau, Generał Bernard Stanisław Mond w odnalezionych relacjach, wspomnieniach, archiwach i korespondencji

1. Generał Bernard Mond podczas kampanii wrześniowej 1939 r. 146
Źródło: Zbiory Alexandry Viatteau
2. Generał Bernard Mond w Oflagu VII A Murnau 150
Źródło: Zbiory Alexandry Viatteau
3. Generał Bernard Stanisław Mond w Oflagu VI B Dössel 151
Źródło: Zbiory Alexandry Viatteau
4. Generał Bernard Stanisław Mond w Oflagu VIII Johannisbrunn bei Troppau 151
Źródło: Zbiory Alexandry Viatteau

Stefan Bałuk (1914–2014)

- Podporucznik Stefan Bałuk 202
Źródło: CMJW

Zofia Książek-Bregułowa (1920–2014)

- Zofia Książek-Bregułowa 207
Źródło: Ze zbiorów Miejskiej Biblioteki Publicznej w Opolu

Róża Bednorz (1920–2014)

- Róża Bednorz 213
Fot. Sławoj Dubiel
- Karta por. Józefa Przystaja do Róży Wróbel (rewers). Oflag X A Sandbostel, 3 III 1940 r. 217
Źródło: CMJW